

ת"פ 2283/11/20 - מדינת ישראל - המחלקה לחקירות שוטרים נגד יובל בן מיכאל עמרם

בית משפט השלום בבאר שבע

כ"ח אייר תשפ"א
10 מאי 2021

ת"פ 2283-11-20 מדינת ישראל נ' עמרם
תיק חיצוני:

לפני	כב' השופט רון סולקין
מאשימה	מדינת ישראל - המחלקה לחקירות שוטרים ע"י ב"כ עו"ד מיכל פרייסמן ועו"ד אורי הכהן
נגד	יובל בן מיכאל עמרם ע"י ב"כ עו"ד שרון ועקנין
נאשמים	

החלטה בטענה מקדמית

נגד הנאשם, שוטר המשרת כבלש בבסיס ימ"ר - מג"ב דרום, הנושא עמו אקדח משטרת מסוג גלוק במסגרת תפקידו (להלן: "**הנשק**"), הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של הזנחת השמירה על כלי יריה וחומרים מסוכנים, בניגוד לסעיף 339 (א) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**").

על פי עובדות כתב האישום, בתאריך 25.05.20, סביב השעה 17:00, אסף חברו של הנאשם את הנאשם מביתו, למשמרת משותפת.

הנאשם נשא עמו את הנשק בתוך תיק קטן, אליו מחוברת חגורה (להלן: "**הפאוץ**").

הנאשם נשא את נשק בפאוץ' ולא על גופו, כפי שמתחייב, כשבמהלך המשמרת, עבר בין מספר כלי רכב שונים, ובכל פעם, נטל עמו את הפאוץ'.

בשעה 23:30 לערך, בטרם יציאה לפעילות משטרתית בצפון הארץ, התבקש הנאשם להגיע לביתו של ראש משרד חקירות ובילוש (להלן: "**הרמ"ח**"), ושם להחזיר את הרכב בו נסע וליטול רכב אחר.

בהגיע הנאשם, ביחד עם שותפו למשמרת, אל בית הרמ"ח - יצאו הנאשם והשותף מהרכב בו נסעו אל הרכב החלופי,

תוך ששותפו של הנאשם העביר את תיק הגב שנשא עמו הנאשם ברכב החלופי, אך הפאוץ' ובו הנשק, נותרו ברכב הקודם, שנשאר בסמוך לביתו של הרמ"ח.

בשלוש השעות שלאחר מכן - השתתף הנאשם בפעילות משטרתית, ולא הבחין, כי הנשק אינו עמו.

בשעה 02:30 לערך, שב הנאשם לביתו, ואז הבחין, כי הנשק לא עמו.

חרף זאת, בידעו שהנשק נותר בתוך רכב חונה, ללא השגחה, לא עשה הנאשם דבר.

למחרת בבוקר, נסע הנאשם לבסיס, ורק בשעה 09:30, כאשר הבחין, כי הרמ"ח לא הגיע לבסיס - התקשר אליו ומסר לו, כי הפאוץ' שלו נותר ברכבו, תוך שנמנע במכוון מלציין, כי בתוך הפאוץ' מצוי הנשק.

הרמ"ח, אם כן, לא היה מודע לכך שבפאוץ' יש נשק, ועל כן, נסע עם הרכב למספר מקומות, והותיר את הפאוץ' ברכב ללא השגחה.

בשעה 10:00, הבחין הרמ"ח לראשונה, שבפאוץ' יש נשק, ומיד התקשר לנאשם, ששהה בפעילות משטרתית בדרום הארץ, ונזף בו על שהשאיר את הנשק ברכב ולא עדכן אותו על כך.

רק בתום הפעילות המשטרתית - חזר הנאשם לבסיס ונטל את הנשק אליו.

בפתח הדיון, העלתה ההגנה טענה מקדמית, ובה בקשה למחוק את כתב האישום משני טעמים:

האחד - כי הרשות אשר חקרה את התיק, כלל אינה מוסמכת לחקור בעבירה האמורה וזאת, לאור כך, שבהתאם להוראות סעיף 49ט (א) לפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א - 1971 (להלן: "**פקודת המשטרה**"), ביחד עם התוספת הראשונה לאותה פקודה - אין המחלקה לחקירות שוטרים רשאית לחקור בעבירה שהעונש בגינה אינו עולה על שנה.

בהיות העונש המרבי הקצוב בעבירה דנן הוא - שנת מאסר אחת, נטען, כי מח"ש לא היתה מוסמכת לחקור הנאשם.

ההגנה תמכה טענותיה גם בפקודת המטה הארצי מספר 06.03.03 (להלן: "**פקודת המטה הארצי**"), הקובעת תחומי האחריות שבין המחלקה לחקירות שוטרים לבין מחלקת המשמעת במשטרת ישראל, וגם שם נאמר, בסעיף 2 לאותה פקודה, כי עבירה שעונש המאסר בגינה אינו עולה על שנה - לא תיחקר במחלקה לחקירות שוטרים.

השני - כי הגשת כתב האישום, במקרה דנן - "חורגת משמעותית" מהנחיית פרקליט המדינה 2.28 בדבר מדיניות פתיחה בחקירה, העמדה לדין וענישה בעבירה של הזנחת כלי יריה (להלן: "**הנחיית פרקליט המדינה**"), אשר קובעת, בסיפא לסעיף 7 בה, כי במקרים של שכחת נשק (להבדיל מהפקרתו ביודעין) - הנטיה תהיה לנקוט בהליך אלטרנטיבי - היינו - דין משמעותי או הסדר מותנה, חלף הגשת כתב אישום בהליך פלילי.

בתגובת המאשימה נטען, באשר לטענה הראשונה, כי חקירתו של הנאשם נפתחה בגין חשד לעבירה חמורה יותר, בניגוד לסעיף 338(א)(5) לחוק העונשין, שהעונש המירבי הקצוב בצדה עומד על שלוש שנות מאסר, וכי הוראות החוק וכן פקודת המטה הארצי, עניין חקירה ולא העמדה לדין.

לטענת המאשימה, מרגע שהחקירה נפתחה בגין חשד לעבירה חמורה יותר - אין מניעה, כי יוגש, בסופו של דבר - כתב אישום בעבירה קלה יותר.

אשר לטענה השניה נטען, כי במקרה דנן, הפקרת הנשק היתה ביודעין.

עוד נטען, כי להנחיית פרקליט המדינה חריגים, המפורטים בסעיף 8 לה, וכי במקרה דנן - מתקיימים שני חריגים, התומכים בהגשת כתב אישום בהליך פלילי, והם - משך הזמן בו הופקר הנשק, והמקום בו הופקר.

בית המשפט הורה למאשימה להשלים תגובתה וליתן פירוט נוסף באשר לחריגים, בגינם נטען, כי היה מקום לנקוט בהליך פלילי.

בהשלמת התגובה מטעמה, נטען, כי החריגים הרלוונטיים הם סעיף קטן 8(ב) להנחיה - "הנשק הופקר למשך זמן רב" וכן סעיף קטן (ז) לאותה הנחיה - "הנשק הופקר במקום שהסיכוי לגניבתו גדול יחסית (כגון רכב)".

בית המשפט קבע דיון בטענה המקדמית. במהלך הדיון, הרחיבה עוד המאשימה וטענה, כי החל מהשעה 02:30 בלילה - הוברר לנאשם כי שכח את נשקו, ולמרות זאת - הוא לא דיווח על כך, על כן - לשיטתה - מדובר בהפקרת נשק ביודעין, המצדיקה נקיטה בהליך פלילי. כמו כן, גם כאשר דיווח הנאשם למפקדו על כך שהפאוך' נשאר ברכב, לא מסר לו, שבפאוך' יש נשק, ובכך - נטען, כי התקיים אלמנט משמעותי של הסתרה.

עם זאת, אישר ב"כ המאשימה, בהגנותו, כי לא עלה בידו לאתר מקרה אחר, בו העומד נאשם לדין פלילי, כשהפקרת הנשק לא היתה ביודעין מלכתחילה, אם הנשק לא נגנב, לא נערך בו שימוש בלתי חוקי והוא לא גרם לפגיעה במאן דהוא.

ההגנה טענה, כי בכל מקרה, מרבית המקרים מסוג זה - מסתיימים בהליך משמעותי.

עם תום הדיון - עתרו הצדדים לקבוע התיק לתזכורת נוספת, כשבמהלך התקופה שעד לתזכורת - ישוחחו ביניהם, ותיבחן פעם נוספת האפשרות לסיים התיק בהליך חלופי.

בדיון התזכורת נמסר, כי הנהלת המחלקה לחקירות שוטרים בחנה שוב את נסיבות התיק ואת הנחית פרקליט המדינה, והיא עומדת על המשך ניהול ההליך הפלילי.

מכאן - החלטה זו.

אשר לטענה הראשונה - מקבל בית המשפט את עמדת המאשימה.

המחלקה לחקירות שוטרים פועלת בשני כובעים: כרשות חוקרת וכרשות תובעת.

על אף שהמדובר בגוף אחד - קיימות בו מחלקות שונות.

ההגבלה הקבועה בסעיף 49ט(א) לפקודת המשטרה וכן בפקודת המטה הארצי - ענינה פתיחה בחקירה, ולא העמדה לדיון.

משהחקירה נפתחה בגין חשד חמור יותר - קנתה היחידה לחקירות שוטרים את הסמכות להמשיך בה ואף להעביר המקרה ליחידת התביעה שבתוכה, גם אם התקבע החשד, בסופו של דבר, על עבירה קלה יותר.

אשר לטענה השנייה: לרשות התובעת הפררוגטיבה לקבל החלטה בדבר העמדה לדיון, כשהביקורת על שיקול דעת זה, היא מצומצמת למקרים בהם קיימת חריגה משמעותית מעקרונות המנהל התקין, כללי הצדק הטבעי וכו'.

לשון אחר: בית המשפט אינו שואל את עצמו, האם כתובע היה מקבל ההחלטה, כפי שנתקבלה על ידי הרשות התובעת, אלא - האם נגועה החלטת הרשות התובעת בחוסר סבירות קיצוני או בחריגה קיצונית מהנהלים וממתחם שיקול הדעת המסור לה בדיון.

הנחית פרקליט המדינה האמורה, אינה נוקטת בלשון מנדטורית, אלא מתווה את שיקול הדעת באופן עקרוני, תוך נקיטה במילים "הנטיה תהיה לנקוט בהליך אלטרנטיבי".

כך שגם ההנחיה עצמה מותירה בידי הרשות התובעת שיקול דעת פרטני, בכל מקרה לגופו.

במקרה דנן - מתקיימים, לכאורה, שלושה חריגים המצדיקים נקיטה בהליך פלילי על פי הנחית פרקליט המדינה: הראשון - לפחות בחלק מהשעות בהן נותר הנשק ללא השגחה - נמנע הנאשם מלדווח על הפקרתו ולא זו אלא, שגם כאשר דיווח למפקדו - נמנע מלהזכיר, כי בתוך הפאוז' ישנו נשק.

חריג נוסף, ענינו משך הזמן בו הופקר הנשק. ההנחיה מתייחסת להפקרת הנשק למשך "זמן רב". מונח זה אינו מוגדר והוא משתנה בהתאם לנסיבות המקרה.

במקרה דנן - ניתן לומר, כי התארכות הזמן בו נותר הנשק ללא השגחה לאחר שהנאשם כבר הבחין בכך שאינו ברשותו - למשך מספר שעות לא מבוטל - עומדת בתנאי זה.

הנשק אף נותר בכלי רכב - אמנם משטרתי, אך ההנחיה מתייחסת במפורש בסעיף קטן 8(ז) לכך, שהפקרת נשק ברכב, מקימה סיכוי גדול יחסית לגניבתו.

אכן - לא הוצגו מקרים דומים, בהם הוגש הליך פלילי כנגד מי שהפקיר נשק, כשההפקרה, לפחות בתחילתה, לא היתה בידועין, וכאשר הנשק לא נגנב; לא מצא דרכו לפעילות בלתי חוקית; ואף לא נגרמה פגיעה במאן דהוא.

בנסיבות אלה, לו היתה המאשימה בוחרת לנקוט בהליך משמעתי במקרה דנן - היתה זו החלטה סבירה.

יש לזכור - במקרה דנן, אין המדובר, לכאורה, בעברין, ואף לא במי שפעל במזיד, אלא למי שלכל היותר, לאחר ששגה והתרשל בשמירה על הנשק, ניסה לצאת מהמצב אליו נקלע מבלי שייחשף קלונו.

עצם השכחה היא אנושית ועליה לבדה - נראה שהנאשם לא היה נותן את הדין.

אך הנאשם בחר שלא לדווח למפקד, גם כאשר נודע לו, שהנשק הופקר.

לו היה מצליח למנוע גילוי הפקרת הנשק בשל כך שלא דיווח - לא היה ננקט הליך כלשהו כלפיו.

מנגד - בהתנהגותו זו - נטל הנאשם סיכון, שלא היה נדרש, כי הנשק ייגנב או כי מאן דהוא ייפגע ממנו.

התנהגות כזו - מלמדת על פגם בערך חשוב, עליו מושתתת כלל פעילות המשטרה והוא - החובה לדווח אמת (כשחובה זו מוטלת על שוטר לא רק במעשה אלא גם במחדל).

כשם של הנאשם היה מצליח לחמוק מן הדין בשל הבחירה שעשה - להימנע מלדווח - כך גם עליו לתת את הדין כאשר

נתפס, בעקבות בחירתו השגויה.

הצטרפותה של נסיבה זו אל יתר הנסיבות שמנתה המאשימה - מטה, בסופו של דבר, את הכף, לקבוע, כי הנקיטה בהליך פלילי, נתונה במתחם הסבירות של שיקול הדעת המסור למחלקה לחקירות שוטרים בכובעה כרשות תובעת, וזאת, גם אם ניתן היה לנקוט בדרך אחרת.

שיקול הדעת המסור בידי גוף תובע בנוגע להגשת כתב אישום הוא רחב ביותר, כשמידת התערבות בית המשפט בו - מצומצמת למקרים בהם עלולה להיות פגיעה של ממש בעקרונות הצדק וההגינות המשפטית.

פרשות שונות נבדלות זו מזו במאפייניהן ובנסיבותיהן, והדין מתיר לתביעה הכללית מרחב תמרון בהיבטים הנוגעים לאכיפה הפלילית, כל עוד פועלת היא בתום לב, בהגינות וללא אפליה.

ראו ע"פ 6833/14 **נפאע נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו]; ע"פ 8551/11 **סלכני נ' מדינת ישראל** (פורסמו במאגרים).

במקרה דנן, על פי הנחית פרקליט המדינה, אין חובה על התביעה לנקוט בצעד של סגירת תיק בהסדר מותנה או להמיר כתב אישום פלילי למשמעתי. לבית המשפט הוצגו נימוקים ענייניים, העומדים בבסיס החלטת המחלקה לחקירות שוטרים באשר להגשת כתב אישום בהליך פלילי. החלטות אלה הן בליבת שיקול הדעת של התביעה ובנסיבות המתוארות - אין בית המשפט מוצא עילה להתערב בהן.

לאור כל האמור - דוחה בית המשפט את הטענה המקדמית.

עד 7 ימים לפני מועד הדיון, תגיש ההגנה מענה מפורט בכתב, לרבות, התייחסות לגדר הכפירה; טענת אליבי; קבילות האמרות; רשימת העדים שמתבקשת חקירתם. המזכירות תעקוב.

ההגנה תודיע, עד המועד הנקבע להגשת מענה מפורט, האם עדיין עומדת על קיום דיון לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982 (להלן: "**החסד"פ**).

הצדדים יהיו ערוכים לדיון לפי סעיף 144 לחסד"פ במועד הדיון הקרוב.

בשולי הגליון, הגם שנקבע, כי הגשת כתב האישום, במקרה דנן, נתונה במתחם הסבירות של פעילות המחלקה לחקירות שוטרים, בכובעה כגוף תובע - אין בכך כדי לקבוע, כי לנימוקים שהוצגו מטעם ההגנה, ובין היתר, היעדר מקרים דומים בהם ננקטו הליכים פליליים - לא תהיה השפעה במסגרת שיקולי הענישה ואף בשאלת הרישום הפלילי שיתלווה למעשים, וכל זאת אם ייקבע, כי הנאשם עבר העבירה. בנסיבות אלה, רשאים הצדדים להידבר ביניהם וככל שיגיעו

להסכמות - להציג עמדה מוסכמת במועד הדין הבא.

המזכירות תשגר ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, כ"ח אייר תשפ"א, 10 מאי 2021, בהעדר הצדדים.